

Logboek van een wereldreis

De Patagonische zuidkust, Kaap Hoorn, Chileense kanalen en Stille Oceaan

NA MEER DAN EEN MAAND vertrekken Heidi en Hans vol nieuwe moed en zetten koers naar het zuidelijk gelegen schiereiland Valdes. Ze krijgen gezelschap van zwart-witte dolfijnen. "Het lijken wel mini-orka's. Ze razen ons voorbij, draaien weer om en maken mooie pirouetten. De matige wind komt uit de juiste hoek en de getijdenstroom loopt ook nog eens zoals het moet. Geen zeil klappert en Casimu berijdt elegant de 'bergen en dalen' van de golven. Zo is zeilen fantastisch!"

Puerto Madryn > Vuurland

"De Argentijnse kust zuidelijk van Mar del Plata staat alom bekend als ongestuurd met heftige zuid-westen winden, koufronten en verstoken van aanlegplaatsen. Argentijnen komen hier niet. Resultaat: geen gids, geen kaarten. De schaarse informatie komt van de kustwacht en een paar collega-zeilers. En dat voor een kuststrook van bijna 2000 km. Maar 'nieuw land' verkennen is best een mooie uitdaging. De gok valt gunstig uit. In dag-etappes verkennen wij de zuidelijke breedtegraden van 43° tot 45°. Fijne ankerplaatsen, meestal smalle fjorden, onberoerde natuur en zeer eenzaam. Wij genieten er met volle teugen van en verkennen te voet de droge, heuvelachtige pampa vol leven: guanacos-lama's, nandoes (soort struisvogels), gordeldieren, vossen, ontelbare

vogelsoorten en natuurlijk de alom aanwezige Magellaan-pinguïns. Het is vaak zonnig en aangenaam warm."

"IN VIER DAGEN hebben we de 510 mijlen naar Vuurland afgelegd. Eigenlijk zonder problemen. We liggen voor een dag of veertien in een fjord, omringt door een grandioze bergwereld. Inmiddels hebben we de eerste, sterke valwinden over ons heen gehad. -'Williwaws' met 60 knopen en meer.- Hans is dagelijks in de weer om de landvasten bij te stellen. Hij oppert cursussen aanmeren te gaan geven. Locatie: Staateneiland, 54° 46 Zuid 25° West."

Kelp: een reusachtige alg, taai als gummi, vormt uitgestrekte tapijten. Ze zijn een zeer goede indicatie voor rotsige ondieptes.

Stroom tegen wind

"De koers is nu westwaarts. Zonneschijn en heftige regenbuien met stormkracht wisselen elkaar in razende vaart af. Tijdens de passage van de Le Maire Straat is dat extra lastig, omdat we een sterke stroom tegen hebben. Zuidwest acht, tegen de stroom in. De golven zijn steil en uiterst onaangenaam. Dat betekent omke-

De Zwitsers Heidi Brenner en Hans Stadelmann maken een reis rond de wereld met hun Casimu, een Bavaria 42. Heidi houdt het logboek bij. De artikelen in Blister zijn een samenvatting hiervan. Aan de orde kwamen al eerder de trajecten Workum > Portugal > Salvador (Brazilië) en van daaruit een spectaculaire tocht naar Bahia Blanca (Argentinië). Daar lopen ze binnen tijdens een verschrikkelijke storm, die hen nog lang zal heugen. Het gedetailleerde logboek, maar ook de vorige Blister-resumé's, zijn te lezen op www.casimu.com. In deze aflevering varen Heidi en Hans verder zuidwaarts, langs steeds desolateren kusten. Uiteindelijk komen ze terecht in een 'Terra Incognita' voor zeilers. De route gaat langs Staateneiland, Vuureiland, Kaap Hoorn, Straat van Magellaan en de onherbergzame kuststrook van Zuid-Chili.

ren en dagenlang schuilen in een onrustige baai. Casimu danst als een gek op het water. Het is alsof wij op open zee varen, maar het anker houdt het. Als de wind afzwakt en het tij meezit, passeren we de nu vrij rustige Le Maire Straat en bereiken het Beagle-kanaal, de grens tussen Argentinië en Chili. Een omweg van 30 km met wind op de kop is nodig om de uitklaringsdocumenten van de Argentijnen te bemachtigen. Maar er staat ook iets tegenover. "Jidihui! Wij hebben Ushuaia bereikt, de meest zuidelijke stad ter wereld! Het lijkt wel wat op een Zwitsers kuuroord. Een week vergaat met inkopen doen, wassen, poetsen, eten, praten, wandelen en onderhoudsarbeitjes."

Rondje Kaap Hoorn

"De legendarische Kaap Hoorn is een omweg waard. Als de barometer op 1000 staat met een stijgende tendens, varen we naar het eiland Lennox. Na een heftige regenbui meren we af, om van hieruit de sprong naar Kaap Hoorn te wagen. De dag daarop kruisen wij de Bahia Nassau, die vaak heel woelig tot gevaarlijk kan zijn. Wij treffen echter een prachtige dag. De zon schijnt, al is deze wat flets. Achter de markante eilanden Barneveld en Deciet duikt Kaap Hoorn op. Vanuit NW-positie niet echt spectaculair, maar toch is het een bijzonder ogenblik oog in oog te staan met

deze in de scheepvaartgeschiedenis zo unieke hoop rotsen. De barometer daalt, maar nog niet dramatisch, dus proberen we aan te leggen. Henk Boersma, een kenner, heeft ons een plaats aangeraden met redelijk goede ankergrond. Na een korte rondgang over het eiland haasten wij ons terug naar Casimu. Op Kaap Hoorn weet je het nooit. Het weer kan hier razendsnel omslaan. De indrukwekkende zwarte berg is pas vanuit het zuiden in zijn volle glorie te zien. Zelfs nu, bij helder weer, af en toe verlicht door diffuse zonnestralen, dwingt hij respect af, geheimzinnig en magisch. Hoe afschrikwekkend moet dit er met dreigende bewolking uitzien en zeker bij storm als de machtige witte brekers op de steile rotsen slaan. Maar dan is het uit met de pret. Met stevige tegenwind sturen we aan op de enige officiële ankerplaats. Maar van verre zien we daar al gigantische brekers. 'Nee, daar kunnen we niet liggen.' Op het zicht vinden we uiteindelijk een redelijke plek achter een eiland. De hele nacht houden wij ankerwacht. Als Casimu verleiert, slaat de boot zo op de omringende rotsen."

Afscheid van de beschaving

USHUAIA - Met de tocht westwaarts door eenzame, Chileense kanalen in het verschiet, stapelen in de kajuit de etenswaren zich op: 20 kg aardappelen, 12 kg uien, 3 kg knoflook, 8 kg wortels, 6 grote kolen, 12 kg appels, een kist sinaasappels, grapefruits, pruimen, bananen, noten, een reusachtige pompoen, paprika's, aubergines, tomaten, augurken, rode pepers en nog veel meer. "Eenmaal op het Beagle-kanaal worden we geplaagd door heftige buien met forse rukwinden. Aan de voet zijn de bergen groen, maar de zwartgrijze toppen steken dreigend af tegen de bewolkte

Vuurtoren Kaap Hoorn

Gletsjer Hollanda

Kaap Hoorn is de meest zuidelijke rotspunt van Zuid-Amerika, op het snijvlak van de Atlantische en Stille Oceaan. Het eiland is in 1616 ontdekt door de Hoornse schipper Willem Schouten, gezagvoerder van De Eendracht. Hij maakte zijn 'Reyse rondom de gheheele Aerdkloot' in opdracht van de Amsterdamse koopman Isaac le Maire. Deze wilde een nieuwe zee-weg vinden om het monopolie van de VOC te breken.

Door de veelvuldig optredende westerstormen is de kaap een internationaal symbool geworden van de strijd tegen de elementen, doorzettingsvermogen en zeemanschap.

(bron: www.hoorn.nl)

hemel. Een prachtige ankerplaats vinden wij in Caleta Olla, een romantische kleine bocht. Hoge bomen aan een geel zandstrand beschermen ons tegen de westenwind. Noordwaarts ligt een steile bergwand en in het zuiden een klein eilandje. Deze plek is werkelijk ideaal. Iedere avond zwelt hier de westenwind aan tot zo'n 40 knopen. Het raast dan in de kruien van de bomen. Alleen in het topje van de mast merken we er iets van. Verder is alles rustig. En dat terwijl iets verderop de

schuimkragen van de golven langs trekken en de brekers het strand op bruisen. We maken twee wandelingen naar de gletsjers Hollanda en Italia. Daarna gaat het verder langs de 'Avenue des Glaciers', de Gletsjerroute. Even klaart het op. De motor gaat uit en met het uitzicht op het prachtige gletsjerpanorama smaakt de lunch uitstekend in een onwezenlijk stille omgeving. In de namiddag betreft het al weer en tegen de avond stortregent het. De rotsachtige eilanden zijn daarom veelal bedekt met ondoordringbaar regenwoud met talloze watervallen."

bron: Times atlas

Verstopperij met de wind

"Op deze zuidelijke breedtes, vlakbij de Stille Oceaan kan het weer in recordtempo veranderen. Een flauw zuchtje in de morgen groeit al snel uit tot storm. Bijna altijd waait de wind vanuit het westen. Dat betekent dat Casimu meestal op de motor loopt. Bij veel wind - 20 of meer knopen - leggen we aan in een kleine caleta (inham). Het zijn er gelukkig veel. Eerst laten we het boeg- of hekanker vallen, varen op de motor dan de smalle, beschermende box in en binden Casimu met twee tot vijf meerlijnen dicht onder de bommen vast. De twee aan de hekreling bevestigde rollen met 120 meter lange en 20 millimeter dikke kunststoflijnen zijn enorm praktisch. Hans heeft ze zelf ontworpen en aangebracht. Amper is het anker gevallen of hij roeit met de dinghy en het zichzelf afrollende touw naar de oever, terwijl ik het schip in de juiste positie houd. Het is vaak moeilijk om de juiste boom of rots te vinden om aan vast te maken. Deze procedure kan wel twee tot drie uur duren. Als het de volgende dag stormt of gutst van de regen, komen we ons holletje niet uit. Is het weer wat rustiger en de weerfax-voorspellingen zijn redelijk, dan lopen we 's morgensvroeg uit om 's avonds weer een andere 'slaapbox' op te zoeken."

Grauwe Magellaan-straat

Hans en Heidi passeren ontelbare kanalen en fjorden, zoals het smalle 'Canal Cockburn'. "Het heeft bij storm een beruchte reputatie, maar ook bij weinig wind is er het varen door de hoge oceaandeeining absoluut geen pretje. Steile, lange golven slaan op de rotsen en komen werwendelend weer terug en schudden Casimu heftig heen en weer. Bij andere kanalen zijn de passages zeer smal en vanwege de heftige stroming alleen bij doortijd te nemen. Het regent vrijwel continu. De brede Magellaan-straat is grijs, naargeestig met aan de overkant de dreigende zwarte Kaap van Bahia Wood. Op de motor komen we goed vooruit, maar zeilen gaat echt niet. Wat moet het in 1520 voor de schepen van Magellaan een martelgang zijn geweest om hier tegen wind en stroom vooruit te komen. In een niemandsland, waar ze niet wisten waarheen en of er sowieso een passage naar de Zuidzee was. Nee, ik kan het me niet voorstellen."

Gigantische PIO XI gletsjer

"De trip naar de PIO-gletsjer is één van de hoogtepunten van dit traject. Het is voor de verandering mooi weer. De barometer staat maar liefst op 1021. We bewonderen het vier kilometer lange afgebroken stuk van de gletsjer, dat in het melkige, ijzige water van de fjord drijft. Het betreft. We

horen het donderen. Nog dichterbij komen lijkt niet verstandig, vanwege de vele ijsbrokken. In een aangrenzende baai overnachten we. Bij het uitvaren blijken vele ijsblokken te zijn afgedreven. Gelukkig is de uitvaart van de baai slechts met kleine schotsen gebaricadeerd. Casimu moet wel door die krakende en krassende laag varen. De ijsbergen hebben patronen van kristalhelder glas, vermengd met blauw- en groentinten. Prachtig, maar gevaarlijk! (de groeten van de Titanic) Als een politieman geef ik met armbewegingen de weg aan langs de drijvende ijsvelden."

"HOE NOORDELJKER, hoe lager de bergen, hoe lieflijker het landschap en hoe meer bewoning, maar ook vervuiling. Om de confrontatie met een echte stad als Porto Montt nog even uit te stellen, steken we de Golfo Ancud over. Wij zeilen de indrukwekkende fjord Estero Cahuelmo in, waar mooie natuurlijke bronnen zijn. Het voorste deel is heel diep. Maar van 80 meter neemt de diepte snel af naar praktisch niets. Bij tien meter lijken we even kort de grond te beroeren. Dat kan toch niet kloppen? Een paar seconden later bij een diepte van negenhalve meter zitten we vast! Geluidloos, zachtjes en zonder enige schok. Niets helpt om los te komen. Maar het laagste peil van het tij is nog altijd niet bereikt. Casimu gaat scheef liggen. Het boeganker voorkomt dat de boot omslaat. We verkennen de omgeving. Twee meter naar achteren meten we een diepte van 20 meter en meer. Maar daar hebben we pas wat aan als het water weer stijgt. We hebben heel veel geluk. Het is heel rustig weer. Geen blaadje beweegt. Ik zie dat Casimu zich langzaam opricht en even later drijft ze weer. Het is inmiddels zo donker dat we de rotswanden amper nog zien. Dus ankeren wij maar op een plek waar het 30 meter diep is."

"Uiteindelijk duurt de tocht van Kaap Hoorn (55°58' S) naar Puerto Montt (41°30' S) drie maanden. Hier zal Casimu overwinteren. Bijna 2000 zeemijlen hebben we afgelegd oftewel 3700 kilometer: vaak in de regen, meestal op de motor, soms met heftige windvlagen en weerzinwekkende golven, bijna altijd helemaal alleen in een spectaculair, ongerept berg- en fjordenlandschap, begeleid door ontelbare dolfinen en entertaint door vrolijke zeeleeuwen en koddige robben."

Wordt vervolgd!

**Meer weten? Kijk op www.casimu.com
Daar staan ook tips voor zeilers die deze kustreis willen maken.**

Foto's: Heidi Brenner en Hans Stadelmann

